



CONGRÉS INTERNACIONAL

**LA PROVA JUDICIAL**

Barcelona, 19, 20 i 21 de juliol de 2010

**Universitats convocants**

Universidad Pontificia Comillas (ICAI) – Facultad de Derecho  
Universidad de Deusto – Facultad de Derecho  
ESADE – Facultat de Dret. Universitat Ramon Llull

**Universitat organitzadora**

ESADE – Facultat de Dret. Universitat Ramon Llull

**Dates**

19, 20 i 21 de juliol de 2010

**Inscripcions (excepte professors i investigadors i alumnes de les universitats convocants)**

Inscripció general: 100 €  
Inscripció amb ponència acceptada: 50 €

**Lloc**

ESADEFORUM  
Av. Pedralbes, 60-62  
E-08034 Barcelona

## **Comitè Organitzador**

President:

Prof. Dr. Xavier Abel Lluch

*Director de l'Institut de Probàtica i Dret Probatori de la Facultat de Dret d'ESADE*

Vocals:

Prof. Dra. Teresa Duplá Marín

*ESADE. Facultat de Dret. Vicedegana d'Ordenació Acadèmica*

Prof. Dr. Sergio Llebaria Samper

*ESADE. Facultat de Dret. Catedràtic de Dret Civil*

Prof. Dr. Pere Miroso Martínez

*ESADE. Facultat de Dret. Catedràtic de Dret Mercantil*

Prof. Dra. Sara Díez Riaza

*ICADE. Facultat de Derecho. Directora del Departament de Disciplines Comunes*

Prof. Dra. Marta Gisbert Pomarata

*ICADE. Facultat de Derecho. Directora del CID: ICADE*

Prof. Dra. Cristina Carretero González

*ICADE. Facultat de Derecho. Professora de l'Àrea de Dret Processal*

Prof. Dra. Carmen Azcunaga Lucas

*DEUSTO. Facultat de Derecho. Professora de Dret Eclesiàstic de l'Estat*

## **Comitè Científic**

President:

Prof. Dr. Xavier Abel Lluch

*Director de l'Institut de Probàtica i Dret Probatori de la Facultat de Dret d'ESADE*

Vocals:

Prof. Dr. Lluís Muñoz Sabaté

*ESADE. Institut de Probàtica i Dret Probatori de la Facultat de Dret. Professor titular de Dret Processal. Advocat. Psicòleg*

Prof. Dr. Francisco Peláez Sanz

*ESADE. Director de l'Àrea de Dret Processal de la Facultat de Dret. Advocat de Vialegis*

Prof. Dr. Joan Picó i Junoy.

*ESADE. Institut de Probàtica i Dret Probatori de la Facultat de Dret. Catedràtic de Dret Processal de la URV*

Prof. Dr. Manuel Richard González

*Professor titular de Dret Processal*

Prof. Dra. Sara Díez Riaza

*ICADE. Facultat de Derecho. Directora del Departament de Disciplines Comunes*

Prof. Dra. Marta Gisbert Pomarata

*ICADE. Facultat de Derecho. Directora del CID: ICADE*

Prof. Dra. Cristina Carretero González

*ICADE. Facultad de Derecho. Profesora de l'Àrea de Dret Processal*

Prof. Dra. Ainhoa Gutiérrez Barrenengoa

*DEUSTO. Facultad de Derecho. Profesora de Dret Processal*

Prof. Dr. Javier Larena Beldarrain

*DEUSTO. Facultad de Derecho. Professor de Dret Processal*

## **Presentació**

El Congrés Internacional “La prova judicial”, convocat per les facultats de dret de les universitats de Deusto, Pontificia de Comillas de Madrid i ESADE, té per objectiu fer una reflexió jurídica sobre la prova judicial, de caràcter transversal, que tracti temes dogmàtics sobre la prova, els avenços del dret probatori en cada una de les jurisdiccions i temes específics de la probàtica, sobre com provar determinats fets en el procés.

Potser no hi ha cap concepte en l'anomenat “dret en peu de guerra” en que coincideixin més els requeriments dels juristes i que més amargor els pugui arribar a provocar que el concepte de *prova*. En aquest sentit, és significativa la frase “**o provare o soccombere**”, que transmet l'experiència que ningú es resigna, sense una gran frustració, a tenir la raó i no poder demostrar-la.

A Espanya, aquesta preocupació, relacionada bàsicament amb la praxi, s'ha reflectit en una sèrie d'articles i llibres publicats tots ells en un entorn geogràfic que ha permès parlar de l'Escola de Barcelona sobre prova judicial, impulsada per les obres dels professors CARRERAS LLANSANA (*La prueba de presunciones*, 1962), SERRA DOMÍNGUEZ (*La prueba de presunciones en el Código Civil*, 1963) i MUÑOZ SABATÉ (*Técnica probatoria*, 1967). D'aquesta tradició probatorista va servir primer com a placenta la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, on es van impartir diversos postgraus sobre probàtica i, en l'actualitat, la Facultat de Dret d'ESADE de la Universitat Ramon Llull de Barcelona. Cal destacar, en aquesta última institució, la creació recent de l'Institut de Probàtica i Dret Probatori, el mes de setembre de 2008, la finalitat del qual és la docència, la recerca i la divulgació de temes de probàtica i dret probatori.

La prova i l'art de provar tenen plena consciència de la seva lamentable impotència davant de les múltiples formes que adopta el comportament humà abocat al conflicte. D'aquí ve el sentiment que la majoria de juristes comparteixen sobre la necessitat d'impulsar i aprofitar més els avenços científics, a vegades no del tot orientats a la prova dels fets en el procés; de revisar, fins i tot de manera radical, les regles de prova que integren l'anomenat *dret probatori*, i d'aplicar-hi la lògica i la psicologia, amb el desenvolupament consegüent d'una tòpica crida universal a reforçar una nova retòrica sobre l'evidència dels fets.

Si no ens aboquem plenament a l'estudi i a la solució dels problemes de prova, és molt possible que el comportament il·lícit, que en la majora dels casos s'amaga darrere de les normes que proclamen la presumpció d'innocència i la càrrega de la prova, acabi per obtenir una impunitat francament punyent per al dret.

## **Presentació de ponències**

Es podran presentar propostes de ponències sobre els temes generals i els blocs temàtics específics que s'assenyalen a continuació o sobre algun altre tema que pugui tenir relació amb el títol del congrés.

1. S'haurà d'enviar a la Secretària del Congrés (a/e: unijes2010@esade.edu) la proposta de ponència en el format que s'indica al final del document. La data límit de recepció de propostes de ponències serà l'1 de març de 2010.
2. El Comitè Científic analitzarà les propostes rebudes i, d'entre elles, seleccionarà les que formaran part del programa. I, abans de 15 de març de 2010, informarà d'aquesta resolució tots els investigadors que hi hagin enviat propostes.
3. El text complet de les ponències acceptades s'haurà d'enviar abans de l'1 de juny de 2010.

## **Blocs temàtics**

### **BLOC 1. REFLEXIONS GENERALS SOBRE LA PROVA**

En aquest bloc, es volen abordar interrogants del dret probatori, agrupats entorn de quatre eixos. Alguns d'ells han estat objecte de reflexió tradicional, com els de prova i veritat i prova i licitud, mentre que d'altres han adquirit un renovat protagonisme en l'actualitat amb la promulgació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, com el de prova i ideologia, en què es pretén analitzar el repartiment dels poders entre el jutge i les parts amb vista a l'activitat probatòria. També és un tema actual la irrupció de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, i els reptes que es plantegen en el dret probatori amb vista a l'obtenció, la impugnació i la valoració de l'anomenada prova electrònica, considerada per alguns com la "nova frontera del dret probatori".

#### **1.1. Prova i veritat**

- 1.1.1. La finalitat del procés i la finalitat de la prova. Iguals o diferents?
- 1.1.2. La probabilitat com a certesa virtual
- 1.1.3. La teoria de les dues veritats i la capacitat de ser assumida humanament
- 1.1.4. Els avenços de la prova científica
- 1.1.5. Lògica, ciència i nova retòrica
- 1.1.6. Les limitacions en l'obtenció de la veritat

#### **1.2. Prova i ideologia**

- 1.2.1. S'està donant un hipergarantisme en matèria de prova? Efectes i solucions
- 1.2.2. La intervenció del jutge en la prova
  - La càrrega de la prova com a límit a la iniciativa probatòria d'ofici
  - La iniciativa probatòria d'ofici i el principi d'igualtat processal
  - La iniciativa probatòria d'ofici i el deure imparcialitat judicial
  - La intervenció judicial en els diferents mitjans de prova: facultats judicials
- 1.2.3. El procés de valoració de la prova en la ment del jutge

- 1.3. Prova i licitud
  - 1.3.1. La problemàtica de l'abast de la prova il·lícita
  - 1.3.2. L'efecte psicològic de la prova il·lícita
  - 1.3.3. La doctrina dels fruits de l'arbre enverinat i els seus efectes perversos
- 1.4. Prova i noves tecnologies
  - 1.4.1. Vers una construcció dogmàtica de la prova electrònica  
Document en suport paper, audiovisual i electrònic: vers un nou concepte dogmàtic de la prova documental?  
És necessari un concepte de prova electrònica? Nacional, europeu o internacional?  
L'accés al procés de les proves derivades de les noves tecnologies: en particular, la cibernavegació
  - 1.4.2. El règim jurídic de la prova electrònica  
L'assegurament de la prova electrònica: la cadena de custòdia i l'"obtenció" de còpies  
L'aportació de la prova electrònica:  
El "test d'admissibilitat" de la prova electrònica: integritat, licitud i autenticitat  
La impugnació de la prova electrònica: és possible demostrar la falta d'autenticitat d'un correu electrònic?  
Valoració lliure o taxada de la prova electrònica
  - 1.4.3. La investigació tecnològica del delictes  
La intervenció de les comunicacions electròniques  
La tecnovigilància com a mitjà d'investigació  
El videoenregistrament i la videoconferència com a mitjans de prova

## BLOC 2. AVENÇOS DEL DRET PROBATORI

En aquest bloc, es volen analitzar els avenços del dret probatori, tant en els aspectes generals com en els temes més nous a cadascuna de les jurisdiccions (civil, penal, contenciosa administrativa i laboral), que estan suscitant debat doctrinal i reflexió científica.

- 2.1. Aspectes generals
  - 2.1.1. Repensar les normes sobre l'admissibilitat de la prova
  - 2.1.2. Repensar els actes de proposició, pràctica i conclusions
  - 2.1.3. Noves tendències sobre càrrega de la prova
  - 2.1.4. Càrrega de la prova i societat de risc
  - 2.1.5. La prova del dret estranger i consuetudinari és una càrrega de les parts o un deure judicial?
  - 2.1.6. La prova d'indicis derivada de la conducta processal de les parts: els indicis endoprocessals
  - 2.1.7. El règim jurídic de les "noves" proves a la LEC  
L'informe del detectiu privat (art. 265.1.5è LEC)  
La declaració del testimoni-perit (art. 370.4 LEC)  
La "testifical" de les persones jurídiques (art. 381 LEC)
  - 2.1.8. De les diligències per decidir millor a les diligències finals. Cal tornar a les diligències per decidir millor?
- 2.2. Qüestions d'interès en el procés civil
  - 2.2.1. La prova del lucre cessant en activitats civils i/o mercantils. La prova pericial comptable
  - 2.2.2. La inversió legal de la càrrega probatòria: els processos sobre responsabilitat civil per danys produïts per productes defectuosos

- 2.2.3. La prova pericial en els litigis derivats de la Llei d'ordenació de l'edificació
- 2.3. Qüestions d'interès en el procés penal
  - 2.3.1. Les modernes tècniques d'identificació de l'imputat
    - La presa de mostres per a l'esbrinament de l'ADN
    - La comparació de perfils de l'ADN
    - Creació i custòdia de bases de dades a Espanya i a l'àmbit europeu
  - 2.3.2. Els delictes informàtics
    - Els delictes informàtics com a delictes de presumpcions
    - El manament d'assegurament de proves (art.2.3 de la Llei 18/2006, de 5 de juny)
    - La prova del delictes informàtic al ciberespai
    - L'autorització judicial per a la intercepció de la prova electrònica
  - 2.3.3. Els delictes mediambientals
    - L'admissibilitat i l'eficàcia de la prova pericial en els delictes mediambientals
  - 2.3.4. Investigació i prova
  - 2.3.5. La col·locació de càmeres públiques o privades en els espais públics i privats, i la captació del so: la prova de la seva constitucionalitat
- 2.4. Qüestions d'interès en el procés contenciós administratiu
  - 2.4.1. La prova de la contaminació mediambiental: acústica, lumínica, atmosfèrica, del sòl i del subsòl
  - 2.4.2. El valor de situació a la prova del preu just en l'expedient expropiatori
  - 2.4.3. La prova del nexes causal en els casos de funcionament normal de l'Administració
  - 2.4.4. La prova de l'arrelament en els supòsits d'estrangeria
  - 2.4.5. Especialitats del dret probatori en l'ordre contenciós administratiu davant del caràcter supletori de la Llei d'enjudiciament civil: una aplicació forçada?
- 2.5. Qüestions d'interès en el procés laboral
  - 2.5.1. La prova de l'ús indegut del correu electrònic com a motiu d'acomiadament laboral
  - 2.5.2. La prova estadística en els processos laborals de tutela de drets fonamentals
  - 2.5.3. La prova de la transgressió de la bona fe contractual a l'efecte de l'acomiadament
  - 2.5.4. La presumpció de laboralitat en els accidents que el treballador pateix en el temps i en el lloc de treball (art. 115.3 LGSS): inversió de la càrrega de la prova i dificultats
  - 2.5.5. La prova de danys i perjudicis causats com a conseqüència de la vulneració de drets fonamentals en casos especialment complexos (per exemple, la vulneració del dret de vaga o del dret de llibertat sindical) i quantificació d'aquests danys i perjudicis a efectes d'indemnització
  - 2.5.6. La prova de l'afectació general en el recurs de suplicació (art. 189.1.b i 85.4 LPL)
  - 2.5.7. Especialitats del dret supletori en l'ordre laboral davant del caràcter supletori de la Llei d'enjudiciament civil: en particular, la facultat de demanar anticipadament a l'acte de judici aquelles proves que s'hi ha de practicar i que requereixin diligències de citació o de requeriment (art. 90.2 LPL); la petició que la part contrària aporti documents abans de la celebració de l'acte del judici. La possibilitat d'aplicar a aquest cas el que disposa l'article 78 de la LPL i la distinció entre aquest supòsit i la petició d'actes preparatoris a què es refereix l'article 77 de la LPL.

### BLOC 3. LA PROBÀTICA O L'ART DE PROVAR

La probàtica és la ciència aplicada a la prova dels fets en el procés. La seva finalitat és ensenyar com provar els fets en el procés, però també observa, descriu i classifica els fets i els fenòmens que maneja. Pertany a les ciències anomenades *praxiològiques*, que estudien els processos de decisió i de selecció i avaluen la pertinència dels coneixements disponibles per a la solució d'un problema determinat. En aquest bloc, es plategen, agrupats en blocs temàtics, com provar diferents fets en el procés civil.

- 3.1. L'entrada de la probàtica en el camp del dret. Exposició metodològica i sistemàtica de la disciplina
- 3.2. Com provar la mala pràctica mèdica?
  - 3.2.1. Infecció hospitalària
  - 3.2.2. Anomalies i malformacions en el part
  - 3.2.3. Error de diagnòstic
  - 3.2.4. Anestèsia
  - 3.2.5. Consentiment informat
  - 3.2.6. Titularitat de la història clínica
- 3.3. Com provar la mala pràctica en la construcció?
  - 3.3.1. Fonamentacions
  - 3.3.2. Forjats
  - 3.3.3. Humitats
  - 3.3.4. El trencament d'una presa
- 3.4. Com provar la mala pràctica professional?
  - 3.4.1. Advocats
  - 3.4.2. Procuradors
  - 3.4.3. Perits
  - 3.4.4. Notaris
- 3.5. Prova i assegurances
  - 3.5.1. Contractació *ex post* del sinistre
  - 3.5.2. Preexistència dels objectes assegurats
  - 3.5.3. Ocultació de malaltia
  - 3.5.4. L'incendi provocat
- 3.6. Prova i successions
  - 3.6.1. La capacitat psíquica del testador
  - 3.6.2. La voluntat de col·lacionar donacions
  - 3.6.3. La dissimulació de donacions en perjudici dels hereus forçosos
- 3.7. Com provar els maltractaments i el *mobbing*?
  - 3.7.1. Familiars
  - 3.7.1. Policials
  - 3.7.2. Assetjament laboral

- 3.7.3. Assetjament immobiliari
- 3.8. La prova de la insolvència
  - 3.8.1. La simulació clàssica i les noves formes de simulació
  - 3.8.1. L'ocultació clàssica i les noves formes d'ocultació
  - 3.8.2. Pistes en la comptabilitat
  - 3.8.3. La funció del detectiu
- 3.9. Prova i economia
  - 3.9.1. La culpa de l'intermediari financer
  - 3.9.2. La quantificació de la indemnització per infracció de pacte de concurrència
  - 3.9.3. La prova de la deslleialtat de l'administrador: creació d'una empresa paral·lela
  - 3.9.4. La prova de la mala pràctica i la deslleialtat de l'administrador: l'aprofitament per part dels administradors de les oportunitats de negoci de la societat administrada
- 3.10. Prova i medi ambient i urbanisme
  - 3.10.1. Atribució de la contaminació
  - 3.10.2. Suborn a un funcionari municipal
  - 3.10.3. Valor d'un immoble a efectes d'expropiació
- 3.11. Prova i família
  - 3.11.1. El dictamen d'especialistes i l'atribució de la guarda i custòdia
  - 3.11.2. La capacitat econòmica del cònjuge obligat a pagar pensions per aliments
  - 3.11.3. La filiació a manca de la prova de l'ADN
- 3.12. Prova i relacions laborals
  - 3.12.1. La prova de les causes econòmiques en l'extinció per causes objectives (art. 52.c ET)
  - 3.12.2. La prova de la disminució voluntària i continuada del rendiment en l'acomiadament disciplinari (art. 54.2.e ET)
  - 3.12.3. La prova que l'embriaguesa habitual o toxicomania que repercuteix negativament en el treball, a l'efecte de l'acomiadament disciplinari (art. 54.2.f ET)
  - 3.12.4. La prova de la discriminació indirecta per raó de sexe en les relacions laborals
- 3.13. Prova i processos de propietat intel·lectual i industrial
  - 3.13.1. Materials confiscats per la policia com a mitjà probatori: custòdia i conservació
  - 3.13.2. L'informe pericial com a mitjà de prova: informe de la policia científica, informe de part. Diferència entre mercaderia falsificada i mercaderies il·lícites
  - 3.13.3. Les diligències de comprovació de fets
  - 3.13.4. Mitjans d'obtenció de la prova en els procediments civils sobre infracció de drets de propietat intel·lectual per intercanvi d'arxius p2p
  - 3.13.5. Com acreditar el dol en els delictes contra la propietat Intel·lectual i industrial
  - 3.13.6. La prova amb relació a l'acreditació de la indemnització de danys i perjudicis en la propietat intel·lectual i industrial
  - 3.13.7. El paper de la prova tècnica en els litigis en matèria de nul·litat i infracció de patent.

**Proposta de ponència**

**Títol:**

**Bloc temàtic:**

**Nom i cognoms de l'autor:**

**Adreça:**

**Correu electrònic:**

**Telèfon de contacte:**

**Resum de 200 paraules de la proposta**

**Amb la col·laboració de:**

